

■ prawo dla
samorządu

ziemski &
partners

Najistotniejsze aspekty rozliczeń VAT w samorządach w 2021 r.

Michał Kostrzewa
radca prawny

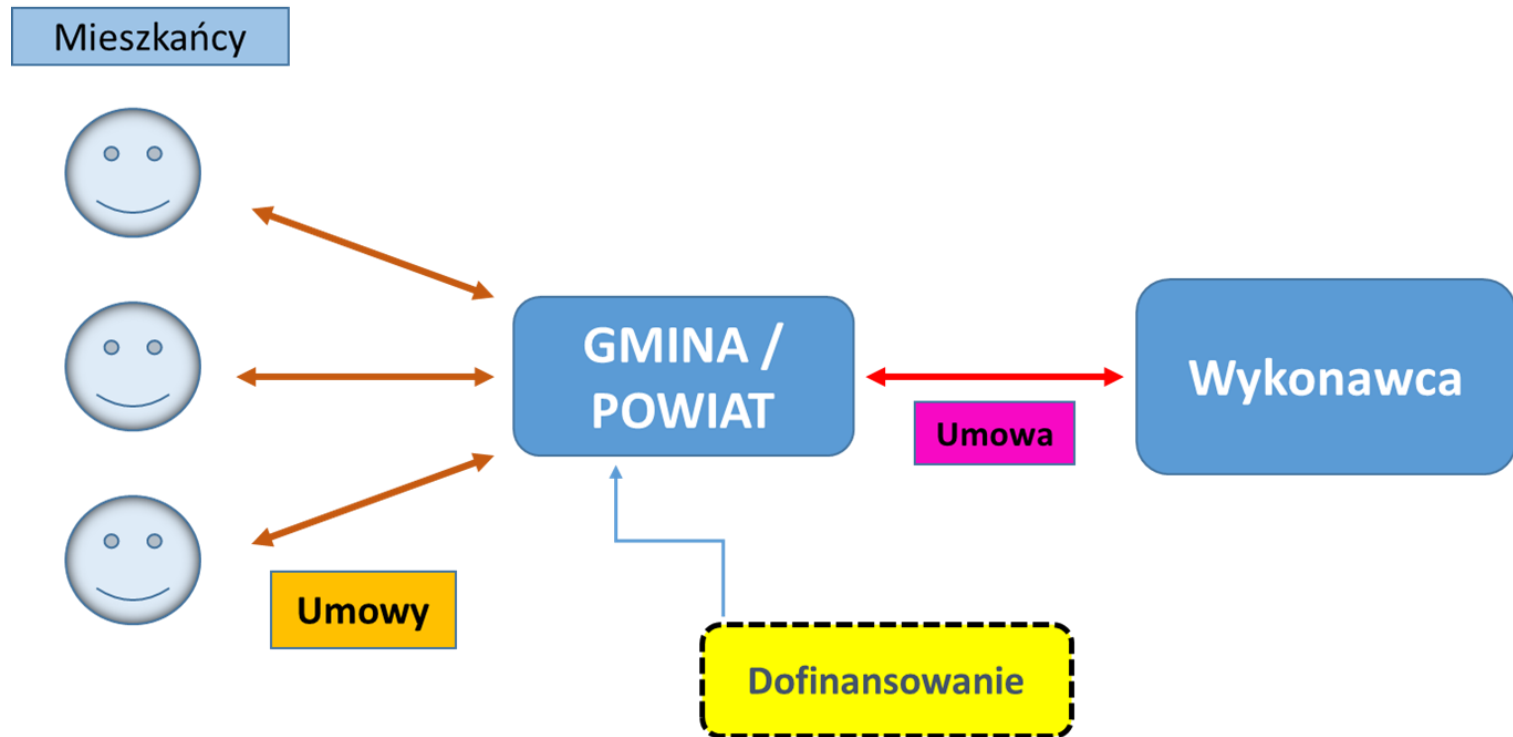
ZAGADNIENIA

1. Projekty dotyczące usuwania azbestu oraz montażu instalacji OZE – popularne, ale z istotnym VAT-owskim ryzykiem.
2. Czy przy sporządzaniu korekty nowego JPK_VAT trzeba sporządzić czynny żal?
3. Jaka jest rola i znaczenie wewnętrznych procedur dotyczących prowadzenia rozliczeń VAT?
4. Wdrażanie rozwiązań informatycznych dotyczących e-usług publicznych w ramach projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych – jak ustalić czy samorząd posiada prawo do odliczenia VAT (kwestia kwalifikowalności podatku)?
5. Dofinansowanie projektów generujących niewielkie dochody – czy można uznać, że gmina nie posiada prawa do odliczenia VAT?
6. Czy samorządy zobowiązane są odliczać nawet niewielkie kwoty VAT – wnioski po raporcie NIK dotyczącym centralizacji rozliczeń VAT?
7. Planowane zmiany w zakresie JPK_VAT oraz e-faktur.

Usuwanie azbestu i montaż instalacji OZE – ryzyka podatkowe

Przykłady projektów:

- 1) montaż instalacji solarnych lub fotowoltaicznych na nieruchomościach mieszkańców,
- 2) usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- 3) odbiór folii i sznurka rolniczego.

Usuwanie azbestu i montaż instalacji OZE – ryzyka podatkowe

W dniu 16 kwietnia 2021 r. NSA zdecydował się wystąpić z pytaniami do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie zasad rozliczania na gruncie VAT projektów dotyczących:

1. montażu systemów odnawialnych źródeł energii na nieruchomościach będących własnością mieszkańców – sprawa o sygn. I FSK 1645/20,
2. usuwania wyrobów zawierających azbest z nieruchomości stanowiących własność mieszkańców – sprawa o sygn. I FSK 1490/20.

1. Czego dotyczą pytania?
2. Jakie są skutki skierowanych pytań dla samorządów aktualnie realizujących (lub zamierzających realizować) projekty?

Korekta nowego JPK_VAT a czynny żal

Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy

Art. 53 § 21. Księgami są:

- 1) księgi rachunkowe;
- 2) podatkowa księga przychodów i rozchodów;
- 3) ewidencja;
- 4) rejestr;
- 5) inne podobne urządzenia ewidencyjne, do których prowadzenia zobowiązuje ustawa, a w szczególności zapisy kasy rejestrującej.

Art. 61 § 1. Kto nierzetelnie prowadzi księgę, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

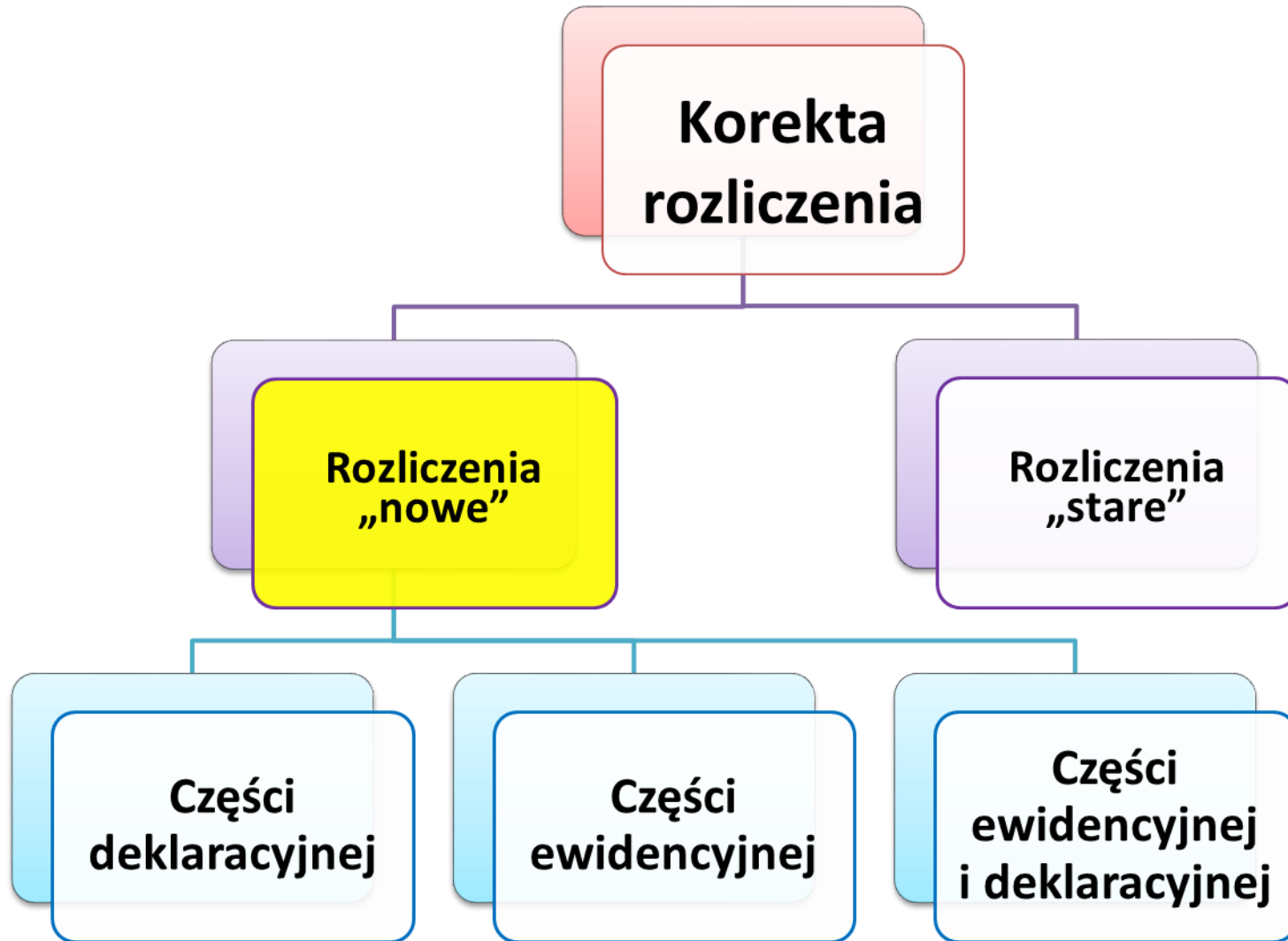
§ 3. Karze określonej w § 2 podlega także ten, kto wadliwie prowadzi księgę.

Art. 61a § 1. Kto wbrew obowiązkowi nie przesyła księgi właściwemu organowi podatkowemu albo przesyła ją nierzetelnie, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

§ 3. Karze określonej w § 2 podlega także ten, kto księgę przesyła po terminie lub wadliwą.

Korekta nowego JPK_VAT a czynny żal

Korekta nowego JPK_VAT a czynny żal

Ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy

CZYNNY ŻAL

Art. 16 § 1. Nie podlega karze za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe sprawca, który po popełnieniu czynu zabronionego zawiadomił o tym organ powołany do ścigania, ujawniając istotne okoliczności tego czynu, w szczególności osoby współdziałające w jego popełnieniu.

KOREKTA DEKLARACJI

Art. 16a. Nie podlega karze za przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, kto złożył prawnie skuteczną, w rozumieniu przepisów ustawy - Ordynacja podatkowa albo w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 768, 730, 1520 i 1556), korektę deklaracji podatkowej i w całości uiścił, niezwłocznie lub w terminie wyznaczonym przez uprawniony organ, należność publicznoprawną uszczuploną lub narażoną na uszczuplenie.

Wewnętrzne procedury dotyczące rozliczeń VAT

Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli z dnia 4 czerwca 2020 r. dotyczącej centralizacji podatku VAT w jednostkach samorządu terytorialnego

„Przed JST oraz ich jednostkami podległymi postawiono szereg obowiązków i wyzwań do których należało w szczególności:

- 1. wejście przez JST w prawa i obowiązki jednostek organizacyjnych, które dotychczas były samodzielnymi podatnikami VAT lub korzystały ze zwolnienia od tego podatku;*
- 2. pozyskanie narzędzi informatycznych wspierających centralizację rozliczeń VAT;*
- 3. ustanowienie nowych procedur;*
- 4. ustalanie prewspółczynnika dla odliczeń VAT”.*

„Skontrolowane jednostki samorządu terytorialnego zapewniły realizację zadań związanych ze scentralizowanym rozliczaniem VAT, przy czym w większości z nich działania w tym zakresie nie przebiegały prawidłowo”.

„Jednocześnie JST w niewielkim zakresie przeprowadzały kontrole i audyty wewnętrzne z tego obszaru. Ujawnione w ich toku liczne nieprawidłowości wskazują na potrzebę wzmocnienia – ze strony kontrolowanych gmin i powiatów – działań monitorujących i nadzorczych nad prawidłową realizacją obowiązków wynikających z ustawy o VAT i regulacji wewnętrznych”.

„JST wdrożyły stosowne zmiany organizacyjne związane z procesem centralizacji rozliczeń VAT. Stopień szczegółowości zadań ujętych w regulaminach organizacyjnych JST w zakresie centralizacji rozliczeń VAT był różny”.

„Z uwagi na brak przepisów określających szczególne zasady wykonywania budżetu JST, w związku z centralizacją rozliczeń VAT, wszystkie JST określiły zasady (procedury) precyzujące wewnętrzne zasady organizacji procesu centralizacji rozliczeń VAT. Regulacje te były zgodne z przepisami prawa”.

Wdrażanie e-usług publicznych

Problematyka odliczenia VAT przy projektach informatyzacji działalności JST (platformy e-usług publicznych):

1. Samorząd otrzymuje dotację na realizację projektu informatyzacji działalności (platforma e-usług, informatyzacja domów kultury, wprowadzenie elektronicznego „systemu kolejkowego”, informatyzacja obiegu i archiwizacji dokumentów, wprowadzenie „konta mieszkańca” itp.)
2. Czy VAT w projekcie jest kwalifikowalny, czy też nie?
3. Czy gmina (powiat) posiada prawo do odliczenia VAT w związku z realizacją projektu?

W ZALEŻNOŚCI OD KONKRETNEGO STANU FAKTYCZNEGO (DANEGO PRZYPADKU):

Projekt nie ma związku z działalnością opodatkowaną VAT - JST nie ma prawa do odliczenia

Jest związek projektu z działalnością opodatkowaną VAT – JST ma częściowe prawo do odliczenia

Występuje NIEWIELKI związek projektu z działalnością opodatkowaną VAT
- JST **nie ma prawa** do odliczenia albo **ma częściowe prawo** do odliczenia
Sugerowana interpretacja podatkowa!

Projekty generujące niewielkie dochody a kwalifikowalność VAT

Współczynnik

Art. 90 ust. 10.

W przypadku gdy proporcja określona zgodnie z ust. 2-8:

- 1) przekroczyła 98% oraz kwota podatku naliczonego niepodlegająca odliczeniu, wynikająca z zastosowania tej proporcji, w skali roku, była mniejsza niż 500 zł - podatnik ma prawo uznać, że proporcja ta wynosi 100%;
- 2) nie przekroczyła 2% - podatnik ma prawo uznać, że proporcja ta wynosi 0%.

Prewspółczynnik

Art. 86 ust. 2g.

Proporcję określa się procentowo w stosunku rocznym. Proporcję tę zaokrągla się w górę do najbliższej liczby całkowitej. Przepisy art. 90 ust. 5, 6, 9a i 10 stosuje się odpowiednio.

Projekty generujące niewielkie dochody a kwalifikowalność VAT

Interpretacja Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 10.11.2017 r. (0111-KDIB3-2.4012.557.2017.1.AR) Prawo do odliczenia od wydatków na termomodernizację szkoły

W interpretacji wskazano m.in.: Gmina realizuje projekt modernizacji energetycznej budynków. **Obiekt szkoły będzie służył działalności mieszanej:**

- a) najem miejsca na dachu budynku szkoły na antenę; kwota czynszu: 119 zł brutto/m-c.
- b) najem powierzchni szkoły (kuchnia, kiosk); kwota: 438,60 zł za m-c, powierzchnia wynajmowana 120 m².
- c) umowy z osobami fiz. na wynajem hali sportowej; czynsz: 40 zł/h; wynajem przez 3 h/m-c.

W budynku występują różne kategorie czynności: opodatkowane, zwolnione i niepodlegające VAT.

Przewidywane zyski z tytułu najmu obiektu nie są znaczące dla budżetu. Gmina będzie realizowała zadanie w zakresie realizacji zadania publicznego nie w celu zwiększenia obrotów z działalności komercyjnej. **Inwestycje będą realizowane na budynkach, które służą przede wszystkim do wypełniania zadań publicznoprawnych gminy (...)**

Czy Gmina ma prawo do odliczenia podatku naliczonego z faktur dot. przeprowadzenia termomodernizacji budynku użyteczności publicznej t.j. Szkoły Podstawowej w B.?

(...) głównym celem dokonywanych zakupów w ramach realizowanego zadania jest wykonywanie zadań własnych Gminy (niepodlegających VAT). (...) chociaż odpłatnie realizowane przez Gminę czynności polegające na odpłatnym udostępnianiu powierzchni dachu na anteny, powierzchni szkoły (kuchni i kiosku) oraz hali sportowej na podstawie umowy najmu stanowią niewątpliwie czynności cywilnoprawne, dla których Gmina występować będzie w charakterze podatnika VAT, to jednak w przedmiotowej sprawie Wnioskodawcy nie będzie przysługiwało prawo do odliczenia (...). W prawdzie każdy wydatek ma wpływ na działalność gospodarczą danego podmiotu i każdy mógłby więc pośrednio podlegać odliczeniu. Jednak jeżeli określone wydatki mają bezpośredni związek z czynnościami niepodlegającymi opodatkowaniu, to **ewentualne doszukiwanie się pośredniego wpływu tych czynności na działalność opodatkowaną nie może prowadzić do zmiany ich kwalifikacji z punktu widzenia możliwości zastosowania odliczenia. Taki związek jest bowiem zbyt nieuchwytny i marginalny w porównaniu do wyraźnego związku tych wydatków z czynnościami niepodlegającymi VAT (...).**

Czy samorządy zobowiązane są odliczać niewielkie kwoty VAT?

„Samorządy po kontroli wpadają w pułapkę niegospodarności”

źródło: Rzeczpospolita, dnia 18 maja 2020 r.

„Najwyższa Izba Kontroli kwestionuje brak odliczania VAT w jednostkach budżetowych, których przewspółczynnik jest niezwykle niski (...)”

„(...) jednostki te świadomie zrezygnowały z odliczenia, ponieważ przy kwotach rządu od kilku do kilkuset złotych rocznie byłoby to nieopłacalne. Teraz będą musiały podjąć decyzję, czy narazić się na zarzut niegospodarności, czy podjąć działania, które nie mają uzasadnienia ekonomicznego.”

„Kontrolerów nie przekonały symulacje, iż efektem byłby zwrot ok. 500 zł VAT rocznie, zaś złożenie korekty wymagałoby niewspółmiernie dużego nakładu pracy w stosunku do jej wyników”.

„Zalecenie NIK dotyczy tzw. wydatków mieszanych, jak woda, prąd, ogrzewanie, koszty biurowe, sprzęt czy środki do sprzątania. Są to koszty ogólne, związane z całą działalnością jednostki”.

„NIK potwierdza natomiast, że te gminy, które od początku odliczały nawet niewielkie kwoty VAT od wydatków mieszanych, postępowały prawidłowo”.

Planowane zmiany przepisów

- **nowelizacja przepisów dotyczących JPK_VAT**

<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12344751>

Nowelizacja – w szczególności – ma wprowadzić zmiany w zasadach prowadzenia części ewidencyjnej nowego JPK_VAT, w szczególności wprowadzone zostaną nowe zasady dotyczące stosowania niektórych kodów (oznaczeń).

- **pakiet „Slim VAT 2”**

<https://www.gov.pl/web/kas/prekonsultacje-slim-vat-2-rozpozete>

- **elektroniczne faktury ustrukturyzowane**

<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12343202>

Wprowadzenie Krajowego Systemu e-Faktur oraz zasad wystawiania faktur ustrukturyzowanych (jako jednej z dopuszczanych form dokumentowania transakcji obok faktur papierowych i obecnie występujących w obrocie gospodarczym faktur elektronicznych). Faktury ustrukturyzowane mają być wystawiane i otrzymywane przez podatników za pośrednictwem Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF).

■ prawo dla
samorządu

ziemski &
partners

**DZIĘKUJĘ
ZA UWAGĘ**

Michał Kostrzewa

tel. 504 01 51 51

e-mail: michal.kostrzewa@ziemski.com.pl